

El CCCB es transforma, a partir de demà, en un circuit on es descabdella l'espectacle laberíntic d'El hilo de Ariadna'

Estirar el fil dels sentits

'El hilo de Ariadna' submergeix l'espectador en un viatge individual que l'incita a utilitzar tots els sentits

XAVIER CARRIÓN

de buscar la seva intimitat", exposa Enrique Vargas, el director del Teatro de los Sentidos, una companyia nascuda a Colòmbia l'any 1994, que a hores d'ara compta amb un equip internacional i que ha triat la muntanya de Montjuïc com a seu permanent del seu treball.

En realitat, *El hilo de Ariadna* és anterior a *Oráculos*, ja que és la primera part d'una trilogia (*Bajo el signo del laberinto*) que es clourà amb *La memoria del vino*, que s'estrenarà a l'atapeït Fòrum 2004. Les tres obres, però, es complementen. Mantenen una investigació laberíntica afi, ja que la filosofia que impulsa el grup teatral és que "l'única manera de trobar qualsevol cosa és perdre's". No és estrany, doncs, que el més important sigui el que no es veu. I és que els espectacles del Teatro de los Sentidos juguen amb dues sensacions tan universals com la por i la curiositat. Ras i curt, *El hilo de Ariadna*, com qualsevol dels altres muntatges de la companyia, tan sols és un pretext per ajudar els assistents (només 53 a cada representació) a resseguir un camí sensorial la guia del qual són les olors i les respostes individuals. Una guia que, alhora, defuig la tirania imposada per l'imperi de la vista.

Jugant amb el temps

Si *Oráculos* era la història d'un viatger que "transforma un gra de blat en pa per acabar menjant-se'l", *El hilo de Ariadna* descriu com Teseu busca el Minotaure. Indaga on és l'amenaça per poder-ne escapar o enfrontar-s'hi. "És una mirada als orígens" que s'efectua amb els mateixos codis personals que empren en la quotidianitat perquè, segons Vargas, "el cos no té temps gramaticals". Per a ell, que ha investigat sobre què sap realment el cos, els sentits "no són cinc o sis, sinó un de sol que té finestretes diferents; i amb el temps passa el mateix, és únic però té moltes finestretes".

'El hilo de Ariadna'

• CCCB
Del 08/07 al 02/08

TEATRE

'El mestre i Margarida'

Volar amb el diable de Bulgakov

Juan Carlos Olivares

'El mestre i Margarida', de Mikhaïl Bulgakov. Versió: Jean Claude Carrière. Versió catalana: Lluís Massanet. Direcció: Xicu Masó. Escenografia i vestuari: Lluc Castells. Intèrprets: Xavier Albertí, Pep Jové, Daniel Klamburg, Carles Martínez, Jordi Martínez, Alicia Pérez, Víctor Pi, Albert Ribalta, Pep Tosar. Lliure de Gràcia, 1 de juliol.

El mestre i Margarida va acompanyar durant tota la seva vida Bulgakov. Un manuscrit mai acabat, una novel·la secreta que creixia en l'espè ostracisme en què Stalin va confinar l'escriptor. Una novel·la premonitòria, sobretot en el zel d'una dona per preservar el llegat del seu marit, fins i tot en els moments de més desesperació i negació, fins i tot venent la mort. El mestre és Mikhaïl Bulgakov perquè Margarida és Elena Bulgakova.

Una obra monumental que descriu amb diabòlica lucidesa les interioritats d'una acovardida intel·liguèntia que llepava les botes a Stalin, una cort de buròcrates ineficaços, d'intel·lectuals muts. En paral·lel, *El mestre i Margarida* refà la biografia de Ponç Pilat, un home de Roma, de l'Imperi, enfrontat a un home lliure, clarivident, un home necessàriament condemnat a mort per no pertorbar l'ordre. Dos escenaris comunicats per l'obra d'un autor mutilat.

Jean Claude Carrière aconsegueix ordenar amb lògica teatral els vertiginosos salts en l'es-

pai i el temps de la novel·la: d'una ciutat de províncies a Moscou, passant pel Jerusalem de l'any 33; d'un parc urbà a una oficina, passant per un pis encantat. Xicu Masó recull aquest material i el manipula fins a crear un valuós fil d'Ariadna, i, a més, hi afegeix sensibilitat, senzillesa i un nas molt fi per envoltar-se d'un immillorable repartiment.

Un triomf que es percep en la facilitat amb què el públic s'afegeix a aquest laberint literari i se submergeix en la complexa història ben agafat del fil que condueix Masó. En l'austera escenografia dissenyada per Lluc Castells -amb un mirall convertit en sorprenent element camaleònic-, tot és possible, des de la màgia *cutre* i pròxima d'un teatre de *varietés* fins a un ball amb la morbosa atmosfera de l'orgia d'*Eyes Wide Shut*, des de l'opressiva soledat de la cella d'un sanatori mental fins al vol per les teulades de Moscou d'una bruixa acabada de néixer en el Mal. Tot és possible i tot està creat a partir de quatre elements usats amb saviesa.

Cada escena està pensada per fer creïble la irreal atmosfera del text. No pot ser de cap altra manera quan el mestre de cerimònies -el summe manipulador- no és cap altre que el Diable (lluciferí Pep Tosar) amb el seu seguici satànic. El sarcasme de les primeres escenes muta en una inquietant realitat fosca. El Diable obre totes les portes del temps, mostra el futur, fa reviure el passat escrit en un llibre, descobreix un nou Jehovà -per descomptat, digne de si mateix-, escampa la bogeria per la ciutat, destrueix l'ordre, juga amb els moscovites com si fossin ninots, excita les dones perquè s'obrin a la seva veritable naturalesa. L'única realitat és la seva voluntat i la ficció d'un escriptor derrotat per la mediocritat. Un artista que serà rescatat i redimit pel Diable. Un conte sardònic, amb la maldat dels follets i la tristesa dels homes clarividents, que flueix en estat de gràcia per l'especial complicitat del repartiment amb el projecte.

Marta Monedero

BARCELONA

La bona acollida que El Teatro de los Sentidos va rebre fa un any amb 'Oráculos' ha empès la companyia a quedar-se a Barcelona, on demà estrena 'El hilo de Ariadna', un espectacle que reclama al públic que estimuli la memòria del cos i la poètica dels sentits.

La soledat, el silenci i la penombra, tres dels criteris sobre els quals se sustenta *El hilo de Ariadna*, aboquen el públic cap a un viatge individual "en què cadascú ha

iber:Camera

Abonaments 2003/2004

XX Temporada - de 175 a 784 €

II Temporada de Cambra - de 71 a 148 €

Període nous abonats: del 7 al 21 de juliol